

TEXTOS DE SALA

El Modernisme i les flors De la natura a l'arquitectura

EL MODERNISME I LES FLORS

De la natura a l'arquitectura

«Tot surt del gran llibre de la naturalesa; les obres dels homes són ja un llibre imprès.»

Antoni Gaudí

Entre finals del segle XIX i començaments del segle XX, la natura va ser la gran musa i font d'inspiració d'arquitectes i artistes. Per Europa es va estendre un nou estil que rebé diferents noms, però que genèricament s'anomenà *Art Nouveau* (terme francès que significa 'art nou'); a Catalunya es va dir *Modernisme*. El món vegetal era el repertori més utilitzat d'aquest nou estil, i difonia valors com la llibertat creativa, la fantasia, la línia corba i la sensualitat.

Els artistes i els artesans van captar la bellesa del món vegetal i el van reinterpretar adaptant-lo a les arts aplicades a la construcció. Façanes i interiors es cobrien de flors, fulles i tiges en forma de vitrall, de ferro, de ceràmica o de mosaic. El Modernisme es va estendre més enllà del centre neuràlgic de Barcelona, fins a altres municipis on trobem elements d'una gran bellesa i que ens mostren una arquitectura en bona part desconeguda.

LA NATURA

La font d'inspiració

«La flor estimada per tots, propera a tots, desenvoluparà en l'ornament un paper important i simbòlic.»

Émile Gallé

Al llarg de la història de l'art, la natura sempre ha estat una font d'inspiració recurrent, però en el període modernista va tenir un tractament especial i protagonista. No va ser únicament un motiu de còpia directa, com s'havia fet en èpoques anteriors; ara estaria marcada per un context nou, amb un programa decoratiu en què es reinterpretaria i es dotaria, sovint, de contingut simbòlic. La seva contemplació buscava despertar en l'espectador sensacions personals: sentiments, emocions o records.

Per aconseguir-ho, l'artista no escatimava recursos per estudiar-la. A través del dibuix i la pintura, «capturava» el món vegetal en estat pur i creava autèntics quaderns de botànica artística en els quals recollia els colors, la forma dels pètals i de les fulles, els dobles de les tiges i, de vegades, fins i tot, l'olor.

Per altra banda, entre 1871 i 1920, es va popularitzar un nou invent, la càmera fotogràfica. L'ull òptic tenia la propietat de copsar la realitat de manera més fidel que el dibuix o la pintura, i molts creadors i artífexs del moment la van utilitzar, com ara el mateix Lluís Domènech i Montaner.

Obra exposada:

Paleta de pintor de Lluís Brú i Salelles

Fusta

Museus d'Esplugues de Llobregat

Fons Taller Lluís Brú

Dipòsit Roser Bru

Apunts de Lluís Brú i Salelles

Aquarel·la sobre paper

Campanetes

Arxiu Municipal d'Esplugues de Llobregat

Fons Taller Lluís Brú

Dipòsit Roser Bru

Màquina de fotografiar de Lluís Domènech i Montaner

Marca: Gilles Frères de Paris

Casa Museu Lluís Domènech i Montaner (Canet de Mar)

Fotografies realitzades per Lluís Domènech i Montaner

Reproduccions de plaques de vidre

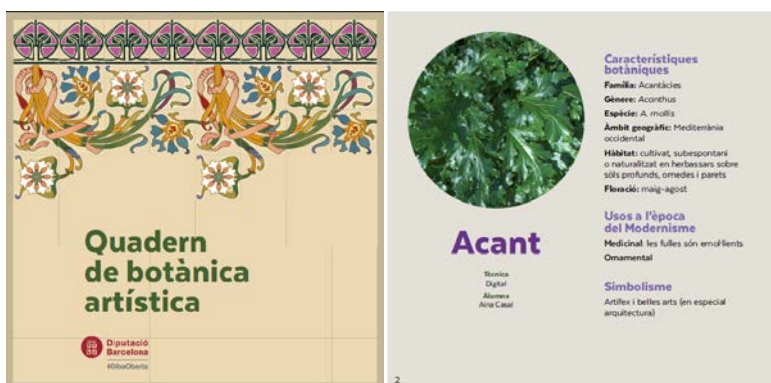
Campanetes i rododendres

Casa Museu Lluís Domènech i Montaner (Canet de Mar)

El repertori vegetal

El repertori vegetal i floral del Modernisme recollia infinitat d'espècies de plantes: de jardí, de bosc, d'exòtiques i de les que formen part de l'herbari del nostre territori mediterrani. En aquest àmbit trobareu una selecció de plantes que podeu localitzar al llarg de l'exposició i que formen part de la imatge habitual del patrimoni modernista.

Taula:

Quadern de botànica artística

Selecció de flors i plantes modernistes

Col·laboració en els dibuixos: Institut Moisès Broggi

Col·laboració en les fotografies: Cristina López Pérez

Aroma de lliri d'aigua

Col·laboració: Colección olorVISUAL

Oli tàctil amb textures

Lliri d'aigua

Col·laboració: Escola Municipal de Pintura d'Esplugues de Llobregat

Rajola de relleu tàctil

Col·labora: Ceràmica SOT

El procés creatiu

La belleraca, de la natura a la rajola

Per fer el traspàs de la natura a l'arquitectura calia entendre les característiques de cada art aplicat. No n'hi havia prou de copiar un element: s'havia d'interpretar i adaptar a l'art o la disciplina concreta, tal com plantejava Maurice Pillard Verneuil, artista decorador i crític d'art francès. A partir de l'obra de Lluís Brú i Salelles, dibuixant i pintor per a les arts, podem veure el procés creatiu, des de l'estudi de la natura fins a la seva transformació en un element aplicat a l'arquitectura.

La natura

El Modernisme no sols captava la imatge de les plantes de jardí i de flors exòtiques. També enaltia la natura que forma part de l'herbari popular. La belleraca és un bon exemple d'aquesta natura senzilla, habitual de marges i camins.

La captura del món vegetal

L'artista modernista sempre intentava captar totes les perspectives de les plantes i flors. Qualsevol part era important: des de la flor fins al calze, passant per la fulla i la tija. Tots els detalls es podien convertir en elements decoratius, o bé en el punt de partida per transformar i desenvolupar noves formes suggeridores.

La transformació

En aquest període abundava un gran nombre de llibres i de làmines editades, amb il·lustracions que mostraven diferents aspectes de la natura i que proporcionaven idees sobre la seva morfologia. Alguns arquitectes i dissenyadors van utilitzar aquests recursos com a eines de treball.

El projecte a escala reduïda

Com a part del procés creatiu, es duïen a terme projectes en petit format, captant i definint els trets principals de la natura. El resultat podia ser un dibuix minuciós en el qual s'identificava perfectament la planta natural, o bé una flor estilitzada i esquemàtica com a breu record de l'original.

El traspàs del dibuix a escala arquitectònica

Un cop s'aprojava el projecte, s'assegurava que aquell dibuix transformat i adaptat a la seva funció tingués les mesures correctes per ser aplicat a l'arquitectura.

La natura transformada en art aplicat

Per acabar, el procés de disseny finalitzava quan la natura ja prenia la forma d'art aplicat. En aquest cas, la ceràmica era decorada amb el sistema de la trepa.

Reproduccions:

Nom comú: Belleraca

Espècie: *Heracleum sphondylium*

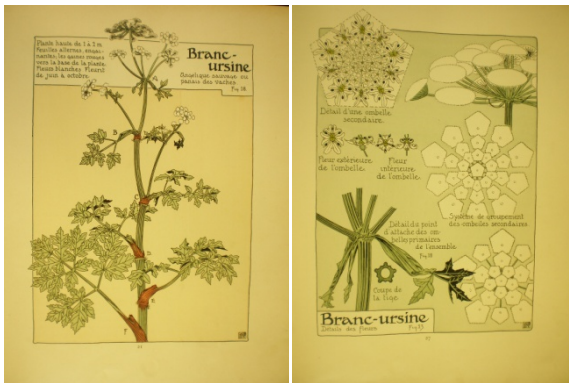
Apunts de la natura

Lluís Brú i Salelles

Aquarel·les sobre paper

Col·lecció: Brú-Figueras

Original: 34 × 12,3 cm

Llibre: *Étude de la Plante. Son application aux industries d'art* Maurice Pillard Verneuil

1903, París

Reproduccions: p. 21 i 27

Biblioteca COAC. Demarcació de Barcelona

Originals: 35,5 × 29 cm

Projecte a escala reduïda

Lluís Brú i Salelles

Aquarel·la sobre paper

AMEL. Fons Taller Lluís Brú, c. 1905

Original: 22,5 × 10,5 cm

Dibuix a escala real d'aplicació

Lluís Brú i Salelles

Aquarel·la sobre paper

AMEL. Fons Pujol i Bausis, c. 1905

Original: 48 × 25,5 cm

Obra original:

Arrimador de ceràmica

Fàbrica de productes ceràmics *Hijo de Jaime Pujol y Bausis*

Museus d'Esplugues de Llobregat

Fons Taller Lluís Brú, c.1905

Reedició:

Llibre: Étude de la Plante. Son application aux industries d'art

Maurice Pillard Verneuil

1903, París

Reedició, 2016

L'OBRADOR

Les arts de la construcció

«L'art industrial modern multiplica el vegetal en les formes decoratives transformant el vidre, el fang, la porcellana, el metall i la fibra que fa l'encaix en flor, en fruit, en fong, en fulla i en tronc rústic.»

Francesc Tomas

L'obrador era el lloc on es materialitzaven els elements que arquitectes i dissenyadors havien projectat. La col·laboració entre els diferents professionals era molt estreta. Els artesans, coneixedors dels oficis i de les tècniques, solucionaven els problemes que el dibuix projectat podia suscitar en passar-lo a escala arquitectònica.

La recerca d'antics processos recuperats per arquitectes com Antoni Maria Gallissà, Lluís Domènech o Antoni Gaudí convivia i s'enriquia amb els avenços tecnològics i l'ús de nous materials que tallers i indústries artístiques utilitzaven per a la producció.

Materials senzills com l'aigua, el fang, el guix, el ciment o el ferro es barrejaven magistralment fins a esdevenir obres d'art. No en va el Modernisme va ser l'època daurada de les arts aplicades, ja que va assolir la màxima qualitat artística i es va equiparar a les arts majors, com l'escultura, la pintura i la mateixa arquitectura.

La ceràmica

La ceràmica seria una de les tècniques que proporcionaria més color a l'arquitectura modernista. Les superfícies es podien guarnir amb riques decoracions a partir de l'ús de l'esmalt o capa vitrificada, pintat amb diverses tècniques.

Va ser aplicada a paraments interiors i exteriors per les seves propietats aïllants i higièniques.

La tipologia més utilitzada va ser la **ceràmica pintada amb el sistema de trepes**, que generava dibuixos d'una qualitat excepcional.

També es van produir altres tipus de tècniques, com la ceràmica de forma o relleu, l'entubat, el gres o la terracota.

Taula dela tècnica:

Els materials:

Rajola bescuitada i mostrari de colors

Part del procés:

L'element transformador és el **conjunt de trepes de paper encerat**.

A partir de la pintura dels espais buits de la plantilla es configura tot el dibuix.

L'element acabat:

Ceràmica pintada amb el sistema de trepes.

Belleraca

Localització:

Institut Pere Mata, Reus, 1905

Arquitecte: Lluís Domènech i Montaner

Reproducció a càrrec de: Ceràmica SOT

El mosaic

El mosaic esdevindria una de les arts més dúctils i expressives del Modernisme. Es tracta d'una antiga tècnica recuperada de fórmules antigues i que s'aplicà per les seves qualitats per adaptar-se a diverses superfícies i revestir-les de materials diversos, especialment la ceràmica de producció autòctona.

Es va ubicar a interiors i exteriors, en paviments, parets i sostres. La seva funció principal era el revestiment i actuava també com a aïllant higiènic.

El tipus de mosaic més habitual en el Modernisme va ser el **mosaic ceràmic realitzat amb la tècnica indirecta** i la seva variant, el trencadís.

També es produïa el mosaic romà, el mosaic venecià i el mosaic petri.

Taula dela tècnica:

Els materials:

Rajoles fragmentades i tessel·les

Part del procés:

L'element transformador és el **dibuix a escala real**, al qual s'enganxen les tessel·les.

S'encolen els bocins a cada espai del paper fins a crear tota la composició.

L'element acabat:

Mosaic ceràmic de tessel·les i trencadís

Margarida estilitzada

Localització: OK Victor

Casa Llorenç, La Garriga, 1907

Arquitecte: Manel Joaquim Raspall i Mayol

Reproducció a càrrec de: Taller Mosaicum

El mosaic hidràulic

Les rajoles hidràuliques van ser el principal sistema de revestiment dels terres modernistes. La seva aplicació va lligada al desenvolupament de la indústria del ciment, material base de la seva producció. La gran facilitat per adaptar models i colors, i la seva nombrosa combinatòria, van fer que esdevingués una fórmula molt popular i que un gran nombre d'empreses es dediqués a produir-les.

La tipologia més habitual de mosaic en el Modernisme va ser l'**hidràulic elaborat amb diferents ciments acolorits**.

S'ubicaven principalment a l'interior, on funcionaven com a aïllant, però també n'hi havia amb relleu, anomenats *panots*, que s'utilitzaven als exteriors.

Taula dela tècnica:

El mosaic hidràulic està format per tres capes i materials

Fina, part vista.

Ciment blanc; sorra de marbre ; tres óxids naturals i aigua

Brassatge, part central

Sorra seca i ciment pórtland

Gros, part adherida

Sorra gruixuda, ciment pórtland i aigua

Part del procés:

L'element transformador que configura la forma és la trepa metàl·lica que separa cada part del dibuix per colors.

L'element acabat:

Rajola hidràulica de ciment acolorit

Fulla de plàtan

Localització:

Palau Fonollar, Barcelona, 1857

Arquitecte: Elies Rogent

Reproducció a càrrec de: Mosaics Martí

L'estuc

L'estuc és una tècnica de revestiment que s'elabora a partir de morter. Amaga les imperfeccions de la construcció i homogeneïtza la superfície. Tot i que és una tècnica que deriva de l'època clàssica, el Modernisme l'aplica i genera una gran riquesa de colors, contrastos i dibuixos.

El trobem decorant i protegint els paraments interiors i exteriors.

El tipus de decoració més habitual en el Modernisme va ser l'**esgrafiat**, tot i que també es produïa la tècnica del planxat al foc o la pintura al fresc.

Taula dela tècnica:

Els materials:

Àrids de diferents granulometries (sorra de marbre, sorra fina rentada, sorra basàltica passada pel sedàs) , calç amarada dos òxids naturals per donar color i aigua.

Part del procés:

L'element transformador és la trepa metàl·lica de zinc a través de la qual es buida la darrera capa de morter acolorit, perfilant els forats.

L'element acabat:

Esgrafiat amb dues capes

Flor estilitzada

Localització

Casa al carrer Pas de l'Ensenyança, 2, Barcelona

Reproducció a càrrec de: CHROMA

El vitrall

És l'art de la llum i el color, i una de les tècniques medievals que el Modernisme reivindicà i incorporà a l'arquitectura. Es van recuperar processos artesanals i alhora es modernitzà la producció de planxes de vidre.

S'ubicava a interiors i exteriors, i la seva funció principal era filtrar la llum, fer de tancament i actuar com a aïllant.

La tècnica del vidre **emplomat** va ser la més emprada durant el Modernisme. Per a la construcció d'aquests vitralls es van fer servir diferents tipus de vidres que es combinaven: llisos, impresos, *tiffanys* o americans i plaqués. També s'introduïen en les composicions cibes (vidres circulars) o peces emmotllades de motius vegetals, florals o geomètrics.

Així mateix, també va ser usual la tècnica del vidre a l'àcid o la de l'innovador vidre *cloisonné* importat d'Anglaterra.

Taula dela tècnica:

Els materials:

Vidres de colors i plom

Part del procés:

L'element que configura el vitrall és el dibuix projectat a escala real.

Un cop tallats els vidres, s'uneixen a partir de tires de plom, que segueixen la línia del dibuix.

L'element acabat:

Vitrall emplomat

Fúcsia

Localització:

Torre Evarist López, Cerdanyola del Vallés, c. 1902

Arquitecte: Eduard M. Balcells i Buigas

Reproducció a càrrec de: Vitralls Bonet

El ferro

Durant el Modernisme aquest art va patir una profunda renovació per la comercialització dels perfils i la xapa industrial. Això va facilitar el procés de producció de les formes del ferro que es visualitzaven a partir de la idea del ple i el buit. La capacitat d'adoptar formes recargolades, similars a les del món vegetal, va convertir-lo en una de les tècniques més recurrents.

Es va ubicar a l'arquitectura com a element de separació entre interior i exterior amb la funció de tancament, i també en baranes d'escaleres o en detalls com llums, mànecs i panys de portes.

La tipologia més habitual en el Modernisme va ser la **forja** i la semiforja.

També es produïen altres tècniques com l'estampació, el retorçiment en fred i el ferro fos.

Taula dela tècnica:

Els materials:

Planxa de ferro

Part del procés:

El moment de transformació es dona quan es crea la silueta i el volum a cops de martell, amb la planxa calenta.

L'element acabat:

Ferro forjat

Fulla d'heura estilitzada

Localització:

Casa Jacint Cardús, Barcelona, 1902

Arquitecte: Domènec Boada i Piera

Reproducció a càrrec de: Ars Techne

L'enguixat

El treball de guix era molt representatiu en els interiors modernistes. La facilitat per adoptar diferents formes a través de l'emmotllat va fer possible una gran varietat d'elements per a l'interior. La producció es feia a partir de l'escaiola –guix d'alta qualitat i amb gra molt fi– i la seva funció era el revestiment. Ocupaven el cel ras o sostre fals, els embigats, tot i que podien aparèixer també com a decoració de paret.

La tipologia més habitual per reproduir formes va ser l'escaiola **emmotllada**.

Taula dela tècnica:

Els materials:

Escaiola i aigua

Materials per pintar:

Tremp (cola de conill i aigua),

3 òxids naturals i aigua

Part del procés:

El primer pas és el modelat previ del volum amb fang a partir del qual es fabrica un motlle.

Aquest motlle és l'element transformador que dona forma als materials bàsics i configura la peça de guix.

L'element acabat:

Element d'escaiola que forma part d'una escòcia, que és una motllura que revesteix l'angle entre la paret i el sostre.

Pinya

Localització:

Casa Francesc Burés i Borràs, Barcelona, 1900-1905

Arquitecte: Francesc Berenguer i Mestres

Reproducció a càrrec de: CHROMA

La pedra

La pedra ajudava a donar a les façanes modernistes una imatge en moviment i alhora voluptuosa i homogènia. Quan s'aplicava normalment es desplegava per diferents parts de l'obra arquitectònica, de manera que es creava una imatge de continuïtat.

Es va ubicar principalment a l'exterior per la seva durabilitat, tot i que als interiors també hi localitzem elements puntuals. La seva funció principal era de coronament, revestiment, tancament i suport.

El tipus de producció més habitual en el Modernisme va ser la **pedra artificial**, realitzades amb materials que les indústries productores de ciment van desenvolupar i vendre.

També es realitzaren peces a partir del sistema tradicional, picant o tallant la pedra natural.

Taula dela tècnica:

Els materials:

Àrids de diferents granulometries (sorra gruixuda, sorra basàltica passada pel sedàs, sorra de marbre, sorra fina, pols de marbre), calç hidràulica i aigua

Part del procés:

El primer pas és el modelat previ d'un volum amb fang a partir del qual es fabrica un motlle.

Aquest motlle és l'element transformador que dona forma als materials bàsics i configura la pedra artificial.

L'element acabat:

Botó de pedra artificial

Margarida

Localització

Casa Juan J. Hervás i Arizmendi, Barcelona, 1899

Arquitecte: Jaume Gustà i Bondia

Reproducció a càrrec de: CHROMA

L'ARQUITECTURA

El jardí urbà

«La composició forma un tot orgànic; cada una de les parts s'acomoda a l'altra com els sons d'una gran simfonia.»

Ludwig Hevesi

L'arquitectura va esdevenir l'espai comú on totes les arts aplicades a la construcció van poder desenvolupar-se i contribuir a la idea d'art total, que l'*Art Nouveau* reivindicava. Cada part estava dissenyada per complementar l'altra dins d'un projecte comú. La bellesa, per si mateixa, no constituïa una finalitat suficient si no mantenien uns criteris funcionals.

A partir de finals del segle XIX, es van començar a defensar els projectes creatius individualitzats. Cada façana es dissenyava seguint uns criteris propis, i l'arquitectura trencava la uniformitat del paisatge urbà. Tot i això, el traç modernista es reconeix per l'abundant aplicació d'arts decoratives i per la unitat del llenguatge ornamental de les flors i les plantes. Un dels factors identificadors de les obres modernistes va ser la línia corba, que es recull amb el terme francès *coup de fouet*. Es tracta de la representació de la forma ondulada, la fuetada, associada a la natura.

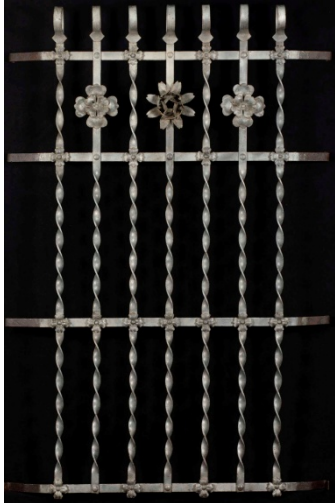
Exteriors orgànics

Les façanes modernistes van adoptar una composició molt variada en formes i recursos. Hi destacava la sensació de moviment i el gust pel color, que recorda la imatge orgànica de la natura. Els elements es concentraven en emmarcaments, galeries i miradors, tribunes, coronaments i torretes.

No tots els projectes tenien l'encàrrec d'un programa decoratiu propi. Sovint, els arquitectes utilitzaven productes de catàleg que es comercialitzaven i que responien a l'estètica d'aquest estil.

Façana creada a partir dels diferents elements mostrats a l'exposició.

Obra exposada:

Reixa de finestra

Ferro, semiforja

Flors estilitzades, la flors central, possiblement, una flor de la passió o una rosa

Casa al carrer Sant Antoni, 36, Sabadell, s. xx

Recuperació per enderroc de l'edifici (2000)

Museu d'Història de Sabadell

Barana de balcó

Pedra artificial, reproducció

Fulla d'acant

Casa Juan J. Hervás i Arizmendi de Barcelona, 1899

Arquitecte: Jaume Gustà i Bondia

Recuperació a l'emplaçament original per restauració (2011)

Fundació CHROMA

Pilastra

Pedra natural

Fulla de castanyer d'índia

Productor: atribuït a Artur Gunfaus (Terrassa)

Teatre Principal de Terrassa, 1911

Arquitectes: Enric Catà i Catà i Francesc Guàrdia i Vial

Recuperació de l'element per remodelació de l'edifici (2004)

Museu de Terrassa

Coronament de façana

Ceràmica de relleu

Acant i pinya

Productor: fàbrica de productes ceràmics Hijo de Jaime Pujol i Bausis (Esplugues de Llobregat)

Recuperació de l'element dels magatzems de la fàbrica (1984)

Museus d'Esplugues de Llobregat

Plafó publicitari de façana

Esgrafiati, detall reproduït del plafó original

Flors estilitzades

Restaurant Can Ramonet, de Badalona, s. xx

Recuperació per enderroc de l'edifici (2002)

Museu de Badalona

Finestral

Vitrall emplomat amb vidre catedral, plaqueta i vidre estirat decorat a l'àcid

Rosa

Torre d'Evarist López de Cerdanyola, c. 1908

Arquitecte: Eduard Maria Balcells

Recuperació a l'emplaçament original després de la reforma de l'edifici (2009)

Museu d'Art de Cerdanyola. Dipòsit de la família Domènech Sagué

Interiors camaleònics

Els interiors modernistes van destacar pel fet d'estar profusament decorats i plens de color. Les arts aplicades i les indústries s'adaptaven a infinitat d'espais, tenien una gran versatilitat. Un mateix arrimador podia formar part del vestíbul d'una casa de veïns o ser el model aplicat en un menjador d'una casa burgesa.

Vestíbul creat a partir dels diferents elements mostrats a l'exposició

Obra exposada:

Revestiment de paviment

Mosaic hidràulic

Flor estilitzada, possiblement, una margarida

Productor: Bustems & Fradera

Casa al camí del Ganxet, 27, Sant Cugat, 1920-1930

Recuperació per enderroc de l'edifici (2014)

Museu de Sant Cugat

Revestiment de paviment

Mosaic de tipus romà

Card de bosc

Productor: Lluís Brú i Salelles (Barcelona)

Taller de Lluís Brú i Salelles de Barcelona, c. 1910

Recuperació de l'element en el moment del tancament del taller (1999)

Col·lecció Muñoz-Varela

Escòcia de sostre

Escaiola pintada, reproducció

Pi i pinyes

Casa Francesc Burés i Borràs de Barcelona, 1900-1905

Mestre d'obres: Francesc Berenguer i Mestres

Recuperació a l'emplaçament original per restauració (2016)

Fundació CHROMA

Contrapetges d'escala

Ceràmica de relleu

Margarida

Productor: fàbrica de productes ceràmics Hijo de Jaime Pujol y Bausis (Esplugues de Llobregat)

Recuperació de l'element dels magatzems de la fàbrica (1984)

Museus d'Esplugues de Llobregat

Revestiment de paret

Mosaic ceràmic

Flor estilitzada, possiblement, una belleraca o una hortència

Productor: Mario Maragliano Navone (Barcelona)

Mostra de la Fonda España de Barcelona, 1900-1903

Arquitecte: Lluís Domènech i Montaner

Recuperació de l'element trobat a les golfes de la casa (1994)

Casa Museu Lluís Domènech i Montaner (Canet de Mar)

Arrimador de paret

Ceràmica pintada amb el sistema de trepes

Flors estilitzades

Escola convent de la Santa Creu d'Horta

Recuperació per reforma (2001)

Museus d'Esplugues de Llobregat

El simbolisme amagat

La rosa, la reina de les flors

La flor com a element decoratiu i simbòlic és una constant en la història de l'art. En el Modernisme d'entre totes les flors, la representació de la rosa esdevé protagonista, i és que, més enllà de la seva bellesa, la reina de les flors amagava lectures simbòliques vinculades a l'eclosió de l'amor. A Catalunya la seva presència reiterada podia tenir una lectura vinculada a la recuperació de la identitat nacional, amb la llegenda de Sant Jordi.

Taula:

Decoració de la barana de la platea

Mosaïc de tipus ceràmic

Rosa

Palau de la Música Catalana, 1905-1908

Casa Museu Lluís Domènech i Montaner (Canet de Mar)

CONSULTA

El lenguaje de las flores

Florencio Jazmín, 1894 (4a edició)

Reedició 2004

Un codi social de símbols amagats

Regalar flors podia tenir segones lectures que sols entenien aquells que reconeixien el seu llenguatge. Aquest tipus de llibre va proliferar a partir de principis del s. XIX. Adoptava la forma de diccionari i s'hi recollia un ampli conjunt de flors i plantes, a les quals s'associava un significat simbòlic.

La rosa entre el simbolisme i l'art aplicada

Interpretació de la rosa en el Modernisme i la representació en les vuit arts aplicades a la construcció.

Rajola de relleu (reproducció)

Rosa

Col·laboració: Ceràmiques SOT

Aroma de rosa

Col·laboració: Colección olorVISUAL

LA CIUTAT

La natura perduda

Quan s'altera l'entorn arquitectònic pel qual ha estat projectat un element, aquest perd la seva funció i es converteix en un objecte en risc de desaparèixer. Tot i la rellevància del patrimoni modernista, en el cas de les arts aplicades a la construcció el risc és més alt. Enderrocs, reformes o rehabilitacions les deixen desprotegides perquè en desapareix o es modifica el suport, contràriament a la idea d'art total que proclamava el Modernisme.

L'exposició vol posar en valor aquests elements, especialment els que encara resten aplicats a l'arquitectura o els recuperats a través de la tasca que fan els museus per conservar-los, ja que formen part de la memòria col·lectiva de les nostres ciutats i pobles.

*«Només es perd allò que no es cuida.
No es cuida allò que no es valora.
No es valora allò que no s'estima.
No s'estima allò que no es coneix.»*

Proverbi oriental

Tècniques en risc

A causa dels canvis estètics que s'han produït al llarg del temps, moltes de les tècniques artístiques que cobrien l'arquitectura d'interiors no s'han conservat. Un cas és la pintura decorativa que és difícil de recuperar quan s'amaga sota capes de paper pintat i gruixos de pintures.

Reproducció i obra exposada:

Pintura mural

Fragments i reproducció

Fulla i fruit de castanyer d'Índia

Casa Francesc Burés i Borràs,

Barcelona, 1900-1905

Mestre d'obres: Francesc Berenguer i Mestres

Fundació CHROMA